

Publicerad 2019-02-01 17:06 av erkki

Några funderingar kring en sak jag lärde mig i skolans kristendomsundervisning.

Barabbas, förbrytaren, inte Jesus!

"Strö palmer bred ut kläder". Detta är en del av en psalm jag lärde mig i skolan. Kan det ha varit i 10-årsåldern, medan man ännu var starkt mottaglig för vad de vuxna sa? Auktoriteterna. Denna textsnitt syftar på en folkgrupps (judar) stora förhoppningar, kanske beundran inför något stort som var i görningen. Man ville visa sin aktning genom att låta en åsna gå på det finaste underlag man kunde tänka sig. Lite märkligt att bre ut kläder där en åsna ska gå, kan man tycka, men då - i 10-årsåldern - var man redan medveten om att allt detta skedde i en annan tid, med andra sedvänjor och värderingar.

Det var Jesus som red på åsnan i sitt intåg till Jerusalem. Det var påsk och han skulle fira denna högtid med sina lärjungar. Åsnor hade låg status. Att Jesus red på en åsna symboliserar hans syn på enkelhet och markerar att det viktiga i livet inte är det materiella, utan den inte resan. Den inledande strofen får åskådliggöra några händelser under påsken, vilka kulminerade med att Jesus togs tillfånga och korsfästes. Allt enligt den minnesbild jag har från min skoltid.

Märkligt är att orsaken till resan, från beundrad till avskydd, aldrig belystes i skolan. Ett centralt moment i sammanhanget var att någon variant på amnesti skulle genomföras vid tillfället ifråga, av en viss romersk representant för ockupationsmakten: Pilatus.

Lite senare i samma minnesbild säger Pilatus : "Jag tvår mina händer" Det syftar på att han ger efter för ett pöbelkrav att frige den grova förbrytaren Barabbas som satt fängslad och i stället låta fånga och korsfästa Jesus. Pilatus tar sig an frågan men ser inget ont i vad Jesus gjort, inget annat skäl heller till detta pöbelkrav. Han representerade en ockupationsmakt, som med denna eftergift kanske kunde få till lite lugn i det kuvade folket. Ok, då, men... kan han ha tänkt.

Resten är bekant. Enligt skrivningen dödades Jesus på korset. Pöbeln i fråga var judar. Inom judendomen gäller en annan historieskrivning av lätt insedda skäl. Man vill inte framstå som mördare till den man som skulle frälsa världen. Sant? Vem vet?

Men varför nämndes aldrig orsaken till denna omsvängning mot Jesus. Från hyllad till hatad. I varje fall har någon förklaring, eller försök till det, av denna högst befogade fundering, aldrig nått mina öron. Resultatet av detta till synes obefogade krav, blir ganska naturligt ett embryo till judehat. Och detta i en tid då nazismens oerhörda förbrytelser bara låg ca ett decennium bakåt i tiden.

Nåväl, som barn hade man annat att tänka på. Mera centralt, som 10-åring, var ju att Jesu korsfästelse också var mitt fel. Jag svalde detta, fast mina inre protester blommade upp i tysthet då och då. Men så småningom blev frågan 'varför.?' allt viktigare.

Många år senare såg jag filmen Ben Hur. Den handlar (delvis?) om en soldat som trodde att Jesus skulle driva ut romarna med våld och befria folket med strid på sedvanligt sätt. Ett rimligt antagande!

Ben Hur lär ha blivit ganska förvånad när han insåg att Jesu agenda såg helt annorlunda ut. Med fromhet och Gudsfruktan skulle man vinna en annan sorts seger. En som inte på långa vägar var lika konkret. Det Jesus stod för handlade ju om en inre resa. Det är ju inte svårt att tänka sig att besvikelsen blev stor över den man, vars väg man visat sådant vördnad för, och hoppats så mycket på. Ganska lätt att inse att han föll tungt i folks aktning.

Kanske det började viskas i de till en början jublande folkmassorna att Jesus inte var den befriare man tänkt sig? Då kan annan ryktesspridning lätt ta fart. En charlatan? Förrädare?, medlöpare?, vad vet jag. Det kanske växte lavinartat bland folket. Det ter sig klart sannolikt för mig. Sådan ryktesspridning tar nog några dagar för att bli starka, och förstärktes säkerligen av att man inte såg någon sedvanlig militär kraft ta form bakom en förväntad befrielse. Att opinioner svänger likt en pendel är ju numera allom bekant. Älskad - hatad.

Jesus anade ju oråd och sökte stöd och kraft hos Gud innan han faktiskt togs fast. Han hade ju anat att dessa dagar i Jerusalem skulle sluta mycket illa för honom, och det styrker min tes om något som växte under en begränsad period. Denna min hypotes är ganska ny. Den förklarar och försvarar också folkets pöbelaktiga krav. Det känns rimligt att besvikelse tar en sådan yttring. Vilket folk som helst skulle kunna ha gjort så här.

Om denna tes hade framförts, när jag gick i skolan hade nog ifrågavarande embryo till judehat inte ha uppstått. Känns liksom viktigt. Är vi impregnerade av något slags latent judehat? Tror inte det, utan här finns snarare ett stänk av avund.

Dessutom: Om Jesus själv var Gud. Varför tog han inte saken i egna händer. Men det är en annan fråga som jag också har åsikter kring.

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren erkänner med Poeter.se id #27859 innehar upphovsrätten